

PRAVILO	PRIMJER	VJEŽBA
<p>U dugom slogu piše se ije, U kratkome slogu piše se je.</p>	<p>bijel lijep cvijet dijete djed mjesto vjetar</p>	<p>Upiši ije ili je:</p> <p>sn__g p__sma zv__zda r__čnik v__st m__sec</p>
<p>DULJENJE KRATKOGA JE:</p> <p>Ako svršeni glagol ima je, njegov će nesvršeni parnjak i glagolska imenica imati ije.</p> <p>Ako su u osnovi svršenog glagola riječi mjera, mjesto, sjesti, u nesvršenim glagolima, njihovim izvedenicama i glagolskim imenicama ostaje je.</p> <p>Na mjestu osnovnoga e i u glagola letjeti, leći, liti, njihovim složenicama i složenicama sa -zreti pojavljuje se dvoglasnik (ije).</p> <p>Ako se od glagola s prefiksom pre- tvore imenice, kod nekih se imenica je dulji (prije-)</p>	<p>razumjeti – razumijevati – razumijevanje izgorjeti – izgorijevati – izgorijevanje zastarjeti – zastarijevati – zastarijevanje</p> <p>zamjeriti – zamjerati – zamjeranje namjestiti – namještati – namještanje presjesti – presjedati – presjedanje</p> <p>preletjeti – prelijetati – prelijetanje podleći – podlijegati – podlijeganje proliti – prolijevati – prolijevanje sazreti – sazrijevati – sazrijevanje</p> <p>predložiti – prijedlog prelaziti – prijelaz prelomiti – prijelom</p>	<p>Upiši ije ili je:</p> <p>dosp__vati ras__canje odm__riti zapov__dati zas__danje dosp__ti odol__vati ras__ći razm__stiti</p> <p>Upiši ije/je/e/i:</p> <p>dolet__ti pr__nositi sl__tanje pr__vod pril__ći pr__voziti ul__vanje pr__pisati izl__ti pr__nos</p> <p>dozr__vati nagl__tati razl__vanje</p>

POKRIVENO R: Pokriveni je r glas r kojemu prethodi suglasnik iza kojega nije morfemska granica.**1. Iza pokrivenoga r piše se e (a ne je):**

a) u riječima koje pripadaju tvorbenoj porodici ovih riječi: *brijeg* – bregovit, brežuljak; *brijest* – brestić, brestovina; *crijep* – crepar, crepić; *drijemati* – dremljiv, dremuckati; *grijev* – greška, pogreška; *krijepiti* – krepak, krepost, okrepa, okrepljivati; *naprijed* – napredak, naprednost, naprednjački, napredovati; *prijek* – naprečac, opreka, prečica, prepreka, zapreka; *privrijediti* – privreda, privredni, privrednik; *strijela* – strelica, streljač, streljaštvo, streljivo; *trijebiti* – istrebljenje, istrebljivati; *trjeska* – treščica; *upotrijebiti* – upotreba, upotrebljiv, upotrebljivost, zloupotreba; *vrijediti* – povreda, povređivati, uvreda, vredniji, vrednovanje; *ždrijeb* – ždrebati

b) u oblicima i tvorenicama od: *vrijeme* – vremena; nevremena, poluvremena, vremenski; *ždrijebe* – ždrebeta; ždrebećak, ždrebica.

2. Iza pokrivenoga r može se pisati i e i je:

a) u oblicima jednosložnih imenica muškoga roda koje nemaju dugouzlazni naglasak u genitivu jednine: *brijeg* – bregovi i brjegovi (uz brijezi), *crijep* – crepovi i crjepovi, *grijev* – grehovi i grjevovi (uz češće grijesi), *krijes* – kresovi i krjesovi, *vrijes* – vresovi i vrjesovi, *ždrijeb* – ždrebovi i ždrjevovi

b) u tvorenicama od riječi:

- *grijev* – bezgrešan i bezgrješan, grešan i grješan, grešnica i grješnica, grešnik i grješnik*
- *spriječiti* – sprečavati i sprječavati, sprečavanje i sprječavanje
- *unaprijediti* – unapređivati i unaprjeđivati, unapređenje i unaprjeđenje.

*U navedenim tvorenicama od riječi *grijev* dopušta se pisanje obaju likova s *je* i s *e* jer likovi s *je* pripadaju religijsko-moralnomu kontekstu i u njemu su česti.

3. Iza r izgovara se i piše je u riječi ogrjev.**4. Nije riječ o pokrivenome r, pa se čuva skupina rj:**

- u prefiksanim izvedenicama na granici s prefiksom: *odrješenje*, *razrjeđivač*, *razrjeđivanje*, *razrješiv*, *razrješivati*, osim u riječima *izreka* i *uzrečica*
- kad se ispred skupine *rje* nalazi samoglasnik: *gorjeti*, *korjenčić*, *korjenit*, *porječje*, *starjeti*
- kad se skupina *rje* nalazi na početku riječi: *rječica*, *rječina*, *rječit*, *rječitost*, *rječkati se*, *rječnik*, *rjeđi*, *rješavati*, *rješenje*.

5. Ije se ne zamjenjuje s je ili e u dugoj množini imenica koje imaju dugouzlazni naglasak u genitivu jednine (N *brijêst*, G *brijêsta*, N mn. *brijêstovi*): *brijestovi*, *dijelovi*, *drijenovi*, *lijekovi*, *tijekovi*, *trijemovi*.